

De Strip

In het voorjaar van 2002 startte in een voormalige winkelgalerij in de Vlaardingse Westwijk het kunstproject De Strip. Dit project was een initiatief van kunstenaar Jeanne van Heewijk en werd uitgevoerd in samenwerking met Museum Boijmans van Beuningen, showroom MAMA en de gemeente Vlaardingen. De Westwijk is een naoorlogse herstructureringswijk. Dergelijke wijken zijn veelvuldig onderwerp van maatschappelijk debat, maar in feite voor velen onbekend terrein. Doel van dit project was dan ook om het stedelijke potentieel van de Westwijk zichtbaar te maken en te verstevigen. Een enorme diversiteit aan tijdelijke culturele programma's met verschillende workshops verstevigden de sociale structuren en creëerden nieuwe mogelijkheden.

Gedurende de twee jaar dat het kunstproject De Strip duurde, zijn de wijkbewoners op een uitgesproken actieve manier benaderd en uitgedaagd. In tweede instantie werd ook een regionaal en internationaal publiek bereikt. In 2004 is er een publicatie uitgegeven waaraan schrijvers en fotografen een bijdrage leverden. De publicatie bevat zowel een overzicht van de diverse activiteiten als een verzameling visies op de problematiek van wijken als deze.

▢ Titel van het project/product:

Titel van het project/product: De Strip

Naam erfgoedinstelling: Museum Boijmans Van Beuningen en MAMA (Showroom for Media en Moving Art)

Plaats: Vlaardingen Provincie: Zuid-Holland

Website: www.destrip-westwijk.nl

Citaat: 'Door nieuwsgierigheid werd de aandacht gericht op iets dat voorheen onzichtbaar was.' (Michelle Provoost, 'Waar zijn we hier? Naoorlogse woonwijken: onbekend terrein')

▢ Algemene informatie

Soort erfgoedinstelling: museum, atelier, galerie.

Contactpersoon: Ramón Mosterd, Jeanne Works T 010-2134201 / 06-22480216, E info@jeannetworks.net.

Samenwerkingspartners: Initiator van het project was kunstenaar Jeanne van Heeswijk. De Woningvereniging Waterweg Wonen en de Gemeente Vlaardingen waren de opdrachtgevers. Museum Boijmans Van Beuningen en MAMA waren betrokken bij het produceren van de tentoonstelling en de organisatie. Verder gaven verschillende kunstenaars workshops en verzorgde videomagazine *Uit + Thuis* filmvertoningen, internet TV en workshops voor wijkbewoners en bezoekers.

Financiering: De opdrachtgevers, verschillende grotere en kleinere sponsors en financiers.

▢ Omschrijving van het project/product

Locatie: Een voormalig winkelcentrum aan de Floris de Vijfdelaan 130-152, in de Vlaardingse Westwijk.

Periode: Van 23 mei 2002 tot 23 mei 2004.

Gebruikte media: Verschillende, waaronder optredens, tentoonstellingen, theatervoorstellingen, films, talkshows en workshops.

Doelstellingen: Het zichtbaar maken en verstevigen van het stedelijke potentieel van de Westwijk. Door middel van tijdelijke culturele herprogrammering en het stimuleren van culturele productie nieuwe sociale structuren creëren en bestaande structuren ontwikkelen en verstevigen.

Doelgroep: Allereerst voor wijkbewoners en inwoners van Vlaardingen; daarnaast werd zowel een regionaal, een nationaal als een internationaal publiek bereikt.

Gekozen methodiek: Esthetische en experimentele aspecten speelden een grote rol. De doelgroep werd benaderd om zowel op een actieve manier deel te nemen aan het project – door mee te doen aan activiteiten of ze zelf mede

te organiseren - als op een meer passieve manier - door het bezoeken van de tentoonstellingen of de activiteiten. Door de continuïteit en zichtbaarheid van het project en het organiseren van activiteiten voor verschillende doelgroepen werd getracht een divers publiek aan te spreken.

Aangesproken vaardigheden: Het brede, diverse en experimentele karakter van het project sprak meerdere vaardigheden aan: op muzisch, ruimtelijk, motorisch, sociologisch, psychologisch en intellectueel gebied.

Aangesproken zintuigen: Vrijwel alle zintuigen kwamen aan bod bij het bekijken van de tentoonstellingen en films, het luisteren naar muziek, het werken met de handen en het koken van gezamenlijk maaltijden.

Gebruik van kunstobjecten: Door Boijmans Van Beuningen en showroom MAMA werd voornamelijk hedendaagse beeldende kunst geëxposeerd. Bij MAMA en in de ateliers werden ook nieuwe werken geproduceerd. Andere kunstvormen: Er was theater, poëzie, fotografie en er waren installaties. Via het *Uit + Thuis videomagazijn* werd videokunst betrokken. Ook leidden de vele activiteiten regelmatig tot producties van wijkbewoners. Verder was er muziek en dans.

Soorten erfgoed: Het architectonische en immateriële erfgoed. Een van de belangrijkste uitgangspunten van het project was de relatie tussen de fysieke en sociale structuur van de naoorlogse wijk en haar bewoners en bezoekers.

Vooraf: Het initiatief kwam van Jeanne van Heeswijk en komt voort uit haar kunstproject 'Until We Meet Again' en haar betrokkenheid met de Westwijk. Zij vroeg de medewerking van Museum Boijmans Van Beuningen, Showroom MAMA en diverse kunstenaars waaronder Peter Westenberd die het *Uit+Thuis videomagazijn* opzette. Daarnaast ontwierp de Franse architect François Xavier Guilon een nieuw uiterlijk voor de gevel. Welzijnswerker Abdelakil Benomar was betrokken en ook leden van de bewonerscommissie van de Floris de Vijfdelaan.

Vervolg van het project: Het project De Strip is op 23 mei 2004 afgerond en krijgt geen direct vervolg. Wel ontwikkelt de gemeente Vlaardingen met Waterweg Wonen inmiddels een nieuwe culturele bestemming voor de locatie.

Verloop van het participatieproces: Bij de ontwikkeling van het project waren diverse partijen actief betrokken. Zo is er intensief samengewerkt met Abdelakil Benomar, de Marokkaanse buurtwerker en ook leden van de bewonersvereniging van de flat boven De Strip waren bij het project betrokken. Bewoners en omwonenden kwamen zelf met ideeën over het gebruik van de

verschillende ruimtes. Deze partijen werden bijvoorbeeld ook weer betrokken bij openingen en presentaties en dergelijke.

Vernieuwende aspecten van het project: Het project als geheel heeft op een nieuwe manier getoond welke rol beeldende kunst kan spelen bij de ontwikkeling van herstructureringswijken. Vernieuwend was ook de betrokkenheid van partijen als het Boijmans en MAMA en de diverse organisaties en personen. Ook de continuïteit en kwaliteit van het programma waren vernieuwend.

Publieksdoelgroep: Algemeen, maar vooral Nederlandse Molukkers en historische onderzoekers.

▢ Publieksdoelgroep:

Bewoners, jong en oud, van de Westwijk en de rest van Vlaardingen. Het regionale en nationale kunstpubliek.

▢ Omschrijving van de deelnemersdoelgroep:

Culturele achtergrond: Divers, van wijkbewoner tot beleidsmaker.

Culturele achtergrond van de uiteindelijke deelnemers: Idem.

Man/vrouw verhouding: 40 procent mannen, 60 procent vrouwen.

Leeftijdscategorie: Per locatie wisselend. In de Boijmans dependance was het publiek wat ouder en de ruimte van MAMA en het Uit+Thuis videomagazijn werd vooral bezocht door jongeren. De atelierruimtes bereikten gedurende de projectperiode een zeer diverse doelgroep.

Economische achterstelling: De Westwijk is een herstructureringswijk uit de vijftiger jaren met relatief goedkope woningen. Het inkomen van de bewoners in dit gebied is dan ook aan de lage kant. De inkomens van de deelnemers die niet uit de wijk kwamen waren gevarieerder.

Behorend tot etnische/culturele minderheid: De Westwijk is een etnisch en cultureel zeer gemixte wijk, zo ook de deelnemers die uit de wijk afkomstig waren. Dit was minder het geval bij de deelnemers uit overige gebieden.

▢ Aantal deelnemers en betrokkenen:

- *Directe deelnemers:* 25 (Jeanne van Heeswijk, Museum Boijmans Van Beuningen, MAMA, Peter Westenberg, 14 gebruikers van de gastateliers, 7 personen/organisaties die een presentatie in de Vitrine Until We Meet Again verzorgden).
- *Bezoekers:* 48.000.
- *Staf:* 3 (Jeanne van Heeswijk, Ramón Mosterd, Maartje Berendsen).
- *Verder:* 1 vormgever, 1 fotograaf, 1 schrijver, 4 suppoosten, medewerkers van Boijmans Van Beuningen en Showroom MAMA, Waterweg Wonen en de gemeente Vlaardingen, 2 technici en tentoonstellingsbouwers.

▢ Resultaten op lange termijn

Omdat het project nog geen jaar geleden is afgerond is het moeilijk en onmogelijk om op dit moment al te bepalen wat de resultaten op lange termijn zullen zijn. Er zijn wel nieuwe contacten ontstaan, maar wat deze in de toekomst opleveren valt wellicht pas over een aantal jaar te bepalen.

▢ Omschrijving van de interculturele aspecten

Het project genereerde een nieuwe blik op de Westwijk en haar bewoners. Door de uiteenlopende vormen van het project zijn diverse bewoners op een vernieuwende manier met elkaar in contact gekomen en hebben er zodoende interculturele uitwisselingen plaatsgevonden. Ook heeft het project deelnemers gestimuleerd zelf activiteiten te ontwikkelen en bood het een podium om deze aan een divers publiek te tonen.

▢ Effect

Evaluatie: Er is een publicatie uitgegeven waaraan schrijvers en fotografen hun bijdrage hebben geleverd. De publicatie bevat zowel een overzicht van de diverse activiteiten als een verzameling visies op de problematiek van wijken als deze. Er komt geen apart evaluatieverslag.

Individuele evaluatie: Zodra het project ook financieel is afgerond volgt er een individuele evaluatie met de eigenaar van de locatie en wellicht ook met de gemeente. Met de overige betrokkenen heeft een meer informele evaluatie plaatsgevonden.

Aanpasbaarheid: Er zitten zoveel kanten aan het project dat het moeilijk is om te benoemen wat er waar aan te passen is en wat de gevolgen van die aanpassingen zouden zijn.

Lange termijnverbanden: Er zijn verbanden ontstaan tussen verschillende groepen en organisaties die bij het project betrokken waren. Of dit lange termijnverbanden zijn valt zo kort na afronding van het project nog niet te zeggen.